

Số: 179/BC-CP

Hà Nội, ngày 25 tháng 4 năm 2024

BÁO CÁO

Về việc triển khai 03 nhiệm vụ liên quan đến kinh tế tập thể, hợp tác xã

Kính gửi: Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

Tại Thông báo số 2107/TB-TTKQH ngày 23/3/2023 của Tổng Thư ký Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã có kết luận, đề nghị Chính phủ khẩn trương xây dựng và hoàn thiện trình Quốc hội về: (i) Thí điểm thành lập liên đoàn hợp tác xã; (ii) Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể (KT TT) trên phạm vi toàn quốc; (iii) Chủ trương xử lý dứt điểm các hợp tác xã (HTX) ngừng hoạt động, chờ giải thể, trong đó có việc xử lý dứt điểm nợ của các hợp tác xã (sau đây gọi tắt là 03 nhiệm vụ). Về vấn đề này, Chính phủ báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội đề xuất việc thực hiện đối với 03 nhiệm vụ nêu trên như sau:

I. QUÁ TRÌNH RÀ SOÁT, NGHIÊN CỨU ĐỀ XUẤT KẾ HOẠCH TRIỂN KHAI 03 NHIỆM VỤ

1. Triển khai kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Thủ tướng Chính phủ đã giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan có liên quan để thống nhất, xác định cụ thể kế hoạch thực hiện 03 nhiệm vụ nêu trên. Thực hiện nhiệm vụ Chính phủ giao, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã chủ động nghiên cứu, xây dựng đề xuất và xin ý kiến của các Bộ, cơ quan: Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Tài chính, Liên minh HTX Việt Nam xây dựng kế hoạch thực hiện các nhiệm vụ. Ngày 13/11/2023, Bộ Kế hoạch và Đầu tư có văn bản số 9479/BKHĐT-KTHT xin ý kiến Ủy ban Kinh tế của Quốc hội và Bộ Tư pháp về dự kiến hình thức, tên văn bản và kế hoạch xây dựng, hoàn thiện hồ sơ trình cấp có thẩm quyền ban hành, phê duyệt đối với 03 nhiệm vụ.

2. Trên cơ sở ý kiến của Ủy ban Kinh tế của Quốc hội và Bộ Tư pháp, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đã có văn bản số 919/BKHĐT-KTHT ngày 02/02/2024 báo cáo Chính phủ. Tại văn bản số 2521/VPCP-NN ngày 16/4/2024 của Văn phòng Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ đã giao Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư thừa ủy quyền Thủ tướng Chính phủ, thay mặt Chính phủ ký báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội về triển khai 03 nhiệm vụ nêu trên.

II. ĐỀ XUẤT, KIẾN NGHỊ CỦA CHÍNH PHỦ VỀ KẾ HOẠCH THỰC HIỆN CỤ THỂ ĐỐI VỚI 03 NHIỆM VỤ

1. Thí điểm thành lập liên đoàn hợp tác xã

a) Hình thức và tên gọi văn bản: Nghị quyết của Quốc hội về “Thí điểm thành lập và hoạt động của liên đoàn hợp tác xã”. Cơ sở đề xuất:

- Liên đoàn hợp tác xã là mô hình tổ chức mới ở Việt Nam, chưa có luật điều chỉnh. Theo quy định tại điểm b khoản 2 Điều 15 Luật Ban hành văn bản Quy phạm pháp luật: Nghị quyết của Quốc hội được ban hành để thực hiện thí điểm một số chính sách mới thuộc thẩm quyền quyết định của Quốc hội nhưng chưa có luật điều chỉnh hoặc khác với quy định của luật hiện hành.

- Với tên Nghị quyết như trên là có chính lý, bổ sung thêm cụm từ “... và hoạt động của...” so với tên mà Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã giao tại Thông báo số 2107/TB-TTKQH nhằm bao hàm đầy đủ nội dung của Nghị quyết, là hành lang pháp lý để liên đoàn hợp tác xã hoạt động (hiện nay chưa có quy định cả về thành lập và hoạt động của đối tượng này).

b) Quy trình xây dựng: Thực hiện theo quy trình ban hành Nghị quyết của Quốc hội (văn bản quy phạm pháp luật) quy định tại Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản hướng dẫn.

c) Kế hoạch thực hiện:

- Trong năm 2024, Bộ Kế hoạch và Đầu tư chuẩn bị hồ sơ đề nghị của Chính phủ về việc xây dựng Nghị quyết gửi Bộ Tư pháp để đưa vào chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Chính phủ, trình Quốc hội.

- Sau khi được đưa vào chương trình xây dựng luật, pháp lệnh của Quốc hội, Chính phủ sẽ giao Bộ Kế hoạch và Đầu tư chủ trì xây dựng Nghị quyết; trình Quốc hội cho ý kiến và thông qua tại Kỳ họp thứ 10 Quốc hội khóa XV (cuối năm 2025).

- Thời gian áp dụng thực hiện Nghị quyết là 10 năm cho giai đoạn 2026 - 2035.

- Dự kiến năm 2033, Chính phủ sẽ tiến hành tổng kết 10 năm thi hành Luật HTX năm 2023 và tổng kết thực hiện Nghị quyết thí điểm này; trường hợp kết quả thực hiện thí điểm hiệu quả và cần thiết, Chính phủ sẽ báo cáo Quốc hội xem xét bổ sung nội dung về liên đoàn hợp tác xã vào Luật Hợp tác xã sửa đổi năm 2035.

2. Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể trên phạm vi toàn quốc

a) Hình thức và tên gọi văn bản: Quyết định của Thủ tướng Chính phủ “Phê duyệt Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể”. Cơ sở đề xuất:

- Trên cơ sở bảo đảm tính xuyên suốt, tiếp nối và đồng bộ các chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước về nội dung chính sách hỗ trợ: Trung ương Đảng ban hành Nghị quyết, Quốc hội ban hành Luật, Chính phủ ban hành các Nghị định hướng dẫn Luật; tiếp sau đó là Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định để cụ thể hóa các quan điểm, định hướng, mục tiêu phát triển kinh tế xã hội cũng như các nhiệm vụ, giải pháp, nội dung và đối tượng hỗ trợ, nguồn lực hỗ trợ thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp thông qua các cơ chế, chính sách, quy định của pháp luật về hỗ trợ khu vực KTTT, HTX trong từng giai đoạn (tương tự như Luật Hợp tác xã năm 2012, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 2261/QĐ-TTg ngày 15/12/2014 phê duyệt Chương trình hỗ trợ phát triển hợp tác xã giai đoạn 2015 - 2020; Quyết định số 1804/QĐ-TTg ngày 13/11/2020 phê duyệt Chương trình hỗ trợ phát triển kinh tế tập thể, hợp tác xã giai đoạn 2021 - 2025).

- Theo quy định khoản 1 Điều 17 Luật Đầu tư công, Quốc hội quyết định chủ trương đầu tư đối với chương trình mục tiêu quốc gia, dự án quan trọng quốc gia. Qua rà soát, việc xây dựng, trình Quốc hội ban hành Nghị quyết phê duyệt chủ trương đầu tư “Chương trình tổng thể về phát triển kinh tế tập thể” dưới dạng một chương trình mục tiêu quốc gia trong giai đoạn 2026 - 2030 là chưa đủ căn cứ chính trị, pháp lý, khoa học và thực tiễn.

- Với tên Chương trình dự kiến như trên thì có chính lý, bỏ cụm từ “... trên phạm vi toàn quốc” so với tên mà Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã giao tại Thông báo số 2107/TB-TTKQH. Phạm vi thực hiện Chương trình sẽ được quy định trong nội dung Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình (sẽ quy định phạm vi thực hiện trên toàn quốc).

b) Về quy trình xây dựng: Thực hiện theo quy trình xây dựng Quyết định của Thủ tướng Chính phủ.

c) Về thời gian trình ban hành và áp dụng:

- Dự kiến Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định phê duyệt Chương trình trong năm 2025, áp dụng thực hiện cho giai đoạn 2026 - 2030.

- Giai đoạn từ 01/7/2024 - 31/12/2025: Theo khoản 5 Điều 115 Luật Hợp tác xã năm 2023 quy định chuyển tiếp: “Chính sách của Nhà nước đối với HTX, liên hiệp HTX ban hành theo quy định của Luật HTX số 23/2012/QH13 được tiếp tục thực hiện cho đến khi hết thời gian áp dụng chính sách hoặc có văn bản thay thế, bãi bỏ”. Do đó, trong thời gian từ khi Luật Hợp tác xã năm 2023 có hiệu lực (từ ngày 01/7/2024) đến khi thực hiện Chương trình mới từ năm 2026, sẽ tiếp tục thực hiện các chính sách hỗ trợ theo quy định của Luật Hợp tác xã số 23/2012/QH13 và Quyết định số 1804/QĐ-TTg ngày 13/11/2020 của Thủ tướng Chính phủ.

3. Chủ trương xử lý dứt điểm các hợp tác xã ngừng hoạt động, chờ giải thể, trong đó có việc xử lý dứt điểm nợ của các hợp tác xã

a) Hình thức và tên gọi văn bản:

- Luật Hợp tác xã năm 2023 đã được ban hành với nhiều quy định mới về giải thể HTX, liên hiệp HTX, thông thoáng hơn các quy định tại Luật Hợp tác xã năm 2012. Dự kiến sau khi Luật Hợp tác xã năm 2023 và các văn bản hướng dẫn có hiệu lực thi hành, các bộ, ngành, địa phương sẽ tổ chức thực hiện việc giải thể HTX theo các quy định mới.

- Trường hợp còn khó khăn vướng mắc, sẽ tổng kết, nghiên cứu và đề xuất hình thức, tên gọi văn bản phù hợp để xử lý các HTX ngừng hoạt động, chờ giải thể, xử lý dứt điểm nợ của các HTX (hình thức văn bản có thể là Nghị quyết của Quốc hội, Nghị quyết của Chính phủ, Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ hoặc các hình thức văn bản khác).

b) Quy trình xây dựng và thời gian trình ban hành:

- Trong năm 2024: Căn cứ theo chức năng quản lý nhà nước về KTTT được Chính phủ giao, Bộ Kế hoạch và Đầu tư có văn bản yêu cầu các bộ, ngành, địa phương thực hiện việc giải thể HTX theo quy định của Luật Hợp tác xã năm 2023 và các văn bản hướng dẫn (các HTX ngừng hoạt động, chờ giải thể sẽ có 6 tháng từ tháng 7/2024 đến tháng 12/2024 để thực hiện giải thể theo Luật mới).

- Trong năm 2025, sẽ tiến hành nghiên cứu, tổng kết việc thực hiện giải thể HTX theo quy định mới; trường hợp nếu còn khó khăn, vướng mắc, Bộ Kế hoạch và Đầu tư sẽ có báo cáo Thủ tướng Chính phủ xem xét xử lý theo thẩm quyền hoặc báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định.

Trên đây là Báo cáo và đề xuất, kiến nghị của Chính phủ về việc triển khai 03 nhiệm vụ liên quan đến kinh tế tập thể, hợp tác xã.

Chính phủ trân trọng báo cáo Ủy ban Thường vụ Quốc hội xem xét, quyết định./

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thủ tướng, Phó Thủ tướng Lê Minh Khái;
- Văn phòng Quốc hội;
- Các Bộ: KHĐT, TP, TC, NNPTNT;
- Liên minh HTX Việt Nam;
- VPCP: BTCN, PCN Mai Thị Thu Vân, các Vụ: PL, KTTH, QHĐP, TCCV;
- Lru: VT, NN (2)₁₀

**TM. CHÍNH PHỦ
TU. THỦ TƯỚNG
BỘ TRƯỞNG
BỘ KẾ HOẠCH VÀ ĐẦU TƯ**

Nguyễn Chí Dũng

Nguyễn Chí Dũng